

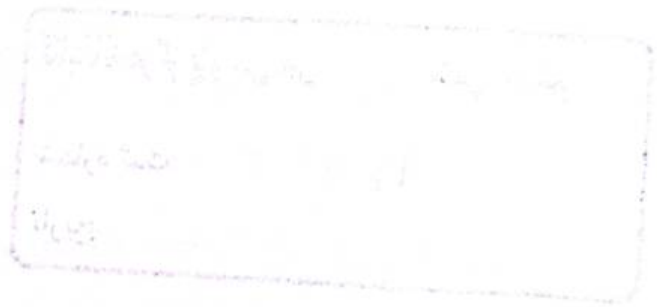

زیر نظر
آیت الله العظمی خاندانی

بنیاد ایران شناسی

مناسبت های ایرانی (گزیده های از جشن ها و آداب و رسوم)

به کوشش

مهرداد کریمی، مانا سلطانپور

زهرا ذوالفقاری، حمید افشار

۱۳۹۵

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

عنوان و نام پدیدآور : مناسبت های ایرانی (گزیده ای از جشن ها و آداب و رسوم) / به کوشش مهرداد کریمی ... (و دیگران)

مشخصات نشر : تهران: بنیاد ایران شناسی، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری : ۱۶۰ ص.: مصور (رنگی)

فروست : مجموعه متون تاریخی و جغرافیا ایران.

شابک : 978-964-8776-93-5

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : به کوشش مهرداد کریمی، مانا سلطانیپور، زهرا ذوالفقاری، حمید افشار.

یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۵۷.

موضوع : ایران -- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی

موضوع : Iran -- Social life and customs

شناسه افزوده : کریمی، مهرداد، ۱۳۵۳ -

رده بندی کنگره : DSR۶۳/م۸ ۱۳۹۵

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۴۴

شماره کتابشناسی ملی : ۴۴۸۶۶۷۱

کتابخانه مرکزی پژوهشگاه
شماره ثبت: ۱۷۰۳
تاریخ: ۱۴۰۴/۰۴/۰۲

عنوان کتاب: مناسبت های ایرانی (گزیده ای از جشن ها و آداب و رسوم)

به کوشش: مهرداد کریمی، مانا سلطانیپور، زهرا ذوالفقاری، حمید افشار

صفحه آرا و طراح جلد: مونا طوسی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: ایرانچاپ

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۷۷۶-۹۳-۵

نوبت چاپ اول: ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ ریال

ناشر: بنیاد ایران شناسی

تهران، خیابان شیخ بهایی جنوبی، خیابان ایران شناسی

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به بنیاد ایران شناسی است.

پیشگفتار

تلاش بی‌وقفه مردان و زنان غیور ایران زمین در پاسداری از مظاهر فرهنگی نیاکان خویش با درازای تاریخ این دیار تا به امروز دوام یافته و جهی برجسته از ویژگیهای ملت بزرگ ایران را به نمایش گذاشته است.

اقوام ایرانی، پرچمداران نخستین یکتاپرستی، پارسایی، آزادگی، ایثار و مهر، گرداگرد سفره رنگارنگ فرهنگ و تمدن سترگ خویش چونان برادرانی گرد هم آمده‌اند؛ سفره‌ای که بر آن برکت خوشه‌چینی در اعصار نقش‌بسته است. سیمای ایرانی مجمع طبایع، عادت، آداب و سننی است که به نیکی از میان سرمایه‌های فرهنگی ایران بزرگ قوام یافته است. فرهنگ ایرانی، گاه به خردی یک مثل و یک نغمه و گاه به فراخی و وسعت مناسبتی بی‌مانند همچون عاشورا، یلدا و نوروز رُخ می‌نماید. گزاف نگفته‌ایم اگر سهم بزرگی از فرهنگ ملل همسایه را نیز سهم فرهنگ و تمدن ایرانی بدانیم؛ در کنار این تأثیرگذاری عمیق بر فرهنگ ملل همسایه، چه آنانکه از جمله اقوام ایرانی به شمار می‌روند و چه آنانکه تربیت ایرانی یافته‌اند، تأثیرپذیری ظریفی را نیز شاهدیم که آن را می‌توان در بکارگیری عناصر فرهنگی و هنری همسایگان با طعم و چاشنی فرهنگ ایرانی مشاهده نمود. از نقوش برجسته دوران تاریخی ایران گرفته، تا نقش مؤثر ایرانیان مسلمان در تکوین و تدوین علوم گوناگون، جملگی دلیلی بر این مدعا هستند. بدینوسیله مراتب قدردانی خویش را از پژوهشگران و نویسندگان اثر پیش‌روی ابراز داشته، توفیق روزافزونشان را از درگاه ایزد منان مسألت می‌نمایم.

سید محمد خامنه‌ای
رئیس بنیاد ایران‌شناسی

فهرست مطالب

۲۵	۱۰	حش محصول	مقدمه
۴۰	۱۴	نیر	مناسبت‌های سالانه
۴۰	۱۶	جشن نیرگان / آب پاشان / ابریزگان	فروردین
۴۰	۱۶	جشن نیرگان (تیرماه سیزده)، قزوین	تعریف نوروز
۴۱	۱۶	جشن نیرگان، فرمهین	بیدایش نوروز
۴۱	۱۷	جشن آب پاشانک، فرمهین	نوروز عام و نوروز خاص
۴۲	۱۸	مرداد	نوروز پس از اسلام
۴۲	۱۹	جشن فندق، رودبار	نمادهای سفره هفت‌سین
۴۲	۲۰	نوروز بل، اشکور	نوروز، خاورسیان
۴۴	۲۰	شهریور	نوروز، اراک
۴۴	۲۲	جشن انگور، آذربایجان غربی	نوروز، سبزوار
۴۴	۲۲	جشن انار، قزوین و گیلان	نوروز، کاشمر
۴۶	۲۶	مهر	سمنو پزان، نجف‌آباد
۴۶	۲۶	جشن مهرگان	شب عید نوروز، داران
۴۷	۲۷	آبان	نوروز، تالش
۴۷	۲۹	تیرما سیزده شو، مازندران	مراسم سیزده‌بدر، ارسنجان
۴۸	۲۹	آذر	نوروز، زاورد- اورامان
۴۸	۳۲	کوسه در آوردن، خیارچ	اردبیهشت
۵۰	۳۲	دی	مراسم گل سرخ، خالد آباد
۵۰	۳۲	جشن‌های دیگان	پنجاه بدر، قزوین
۵۱	۳۳	یلدا، ساوه	کوه، لرستان
۵۱	۳۴	یلدا، کاشمر	خرداد
۵۴	۳۴	مراسم کفی کردن، کاشمر	مراسم شالورا جاری، چهرمین